TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneusto sijaitsee 10:nen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 355.

Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmoituksista $1.00 ensimäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta $1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta $1.25 puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta $1.50, puoli vuotta 80c

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year $1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One yer $1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year $1.50, 6 months 80c
ADDRESS:

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS
Selma Jokela-McCone
231½ Oak St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Uusia	82
Uudistuksia	30
Katkennut	57

Katsaus päivän tapahtumiin

Liittokuneitten maitten mieshukka tämän vuoden alkuun asti ilmoitetaan olevan suunnilleen seuraava:

Suur-Britannia	1,400,000
Venäjä	8,700,000,000
Ranska	3,800,000
Italia	850,000
Serbia	500,000
Belgia	225,000
Rumania	350,000
Toiset vallat	20,000
Liittol. yht. mieshukka	15,845,000
Saksa	4,400,000
Itävalta-Unkari	4,250,000
Bulgaria	200,000
Turkki	400,000
Keskusvalt. yht mieshukka	9,350,000
Kaikkien mishukk. yht	25,195,000

Tästä luvusta on kuolleita yksi neljäsosa, eli 6,300,000.

Muissa sodissa kuolleiden miesten luku on seuraava: Amerikan sisällissodassa 1,000,000; Krimin sodassa 485,000; Ranskan ja Preussin sodassa 290,000; Yhdysvaltain ja Espanjan sodassa 2,910; Buurisodassa 12,000; Venäjän ja Japanin sodassa 555,900.

—□—

Nykyisen Europan sodan kerrotaan aineellisesti tulleen maksamaan seuraavat summat tämän vuoden alkuun asti laskettuna:

Suur-Britannia	$15,000,000,000
Venäjä	9,500,000,000
Ranska	11,000,000,000
Italia	3,000,000,000
Pienemmät vallat	2,500,000,000
Liittol. sotakustannukset yhteensä	$41,000,000,000
Saksa	$15,000,000,000
Itävalta-Unkari	7,700,000,000
Turkki	1,000,000,000
Bulgaria	300,000,000
Keskusvaltojen yhteiset sotakulut	$24,000,000,000

Sodan aiheuttamat kulungit puolueettomille valloille $700,000,000. Ja epäsuorat sodan aiheuttamat kulungit ovat mahdollisesti kaksi kertaa niin suuret kuin suoranaiset kulungit eli ylimalkaan arvioiden $196.000,000,000. Niin suuri on ollut aineellinen häviö ihmiskunnalle kaksi vuotta ja viisi kuukautta kestäneestä sodasta, lähes kaksisataatuhatta miljoonaa.

—□—

Illinoisin naiset valtion naisten laittlaadintakongressissa yksimielisesti äänestivät vastaan sotilasopetuksen antamista lapsille kouluissa, sen jälkeen kun ilmotettiin, että Chicago tulee olemaan ensimäinen Amerikan suurkaupunki, joka tulee järjestämään kansakoululuhin sotilasopetuksen koululapsille.

—□—

Irlannin marttyyrin, toveri Sheehy Skeffingtonin, leski on saapunut tähän maahan, onnistuttuaan välttämään virkaherrat, kulkien toisen nimellä ja passilla. Hän tulee tekemään luentomatkan tässä maassa niin pian kuin on sen verran levännyt hermostuttavasta matkastaan, että voi ryhtyä luennoimaan.

Kuten muistetaan, Englannin virkaherrat vangitsivat sekä ampuivat toveri Skeffingtonin, ilman minkäänlaista tutkimusta. Jos tutkinto olisi pidetty, niin ei hänen telottamiseensa olisi saatu mitään tekosyytä, sillä toveri Skeffington ei ottanut osaa aseelliseen vastarintaan. Mutta hän oli sodan vastustaja ja siinä oli rikosta kylliksi sotaherrain mielestä.

—□—

Rouva Earl Carroll, amerikalaisen säveltäjän vaimo, rakennuttaa maalaishuvilaa itselleen erään New Yorkin pilvenpiirtäjän katolle. Tuo huvila tulee maksamaan $40,000 ja sievän asunnon lisäksi tulee siellä olemaan italialainen puutarha vesiputouksineen, puro sekä runollinen silta, pallokenttä, kasvitarha sekä kaksi omenapuuta muitten puiden lisäksi.

Niin ne voivat saada mukavuuksia suurkaupungissakin, jolla on rahaa, sillä aikaa, kun kaupungin köyhät saavat asua sellaisissa oloissa, minkälaiseksi enemmistö kristityistä kuvan helvetin oloja.

—□—

Ida M. Tarbell on saanut hallituksen "jobin" presidentti Wilsonilta, kai siitä hyvästä, että hän runnasi Wilsonia presidentiksi. Ida Tarbell on nimitetty tullikomissionin jäseneksi.

—□—

Joku aika sitte kerrottiin presidentti Wilsonin ryhtyneen "lopettamaan Europan sotaa" eli esittelemään rauhan ehtoja. Osakemarkkinoilla syntyi tämän johdosta paniikki, jossa tuhannet menettivät paljon, mutta jossa muutamat voittivat vieläkin enemmän. Myöhemmin tehtiin syytöksiä, että koko rauhan neuvottelu pantiin vireille vain siitä syystä, että osakekeinottelijat saisivat tehdä rahaa.

Ja asiaa ruvettiin tutkimaan ja tutkimuksessa on selvinnyt, että presidentti Wilsonin läheiset sukulaiset ovat niiden joukossa, jotka siinä osakekeinottelussa tekivät rahaa.

—□—

Yhdysvalloista yhä lähetetään kymmeniä laivanlasteja viikossa ruokaym. tarpeita Europaan, sodan ruokkimiseksi ja saksalaiset upottavat kymmeniä näitä ravintoaineilla lastatuita kauppalaivoja meren pohjaan joka viikko.

Ja elinkustannukset kohoavat. Kapitalisteilla on "hyvä aika". Maassa vallitsee 'hyvinvointi'—kapitalisteilla.

—□—

KAHVI-JUTTUJA

Pyysin konttorista muutamia numeroita, jotka esitän nyt tässä:

Toverittaren tilaajamäärä oli tammik. 4 p., v. 1916	4,443
Tämän vuoden alussa, eli tammik. 2 p., 1917	6,932
Ja maaliskuulla, v. 1915, oli Toverittaren tilaajamäärä ainoastaan	2,490

Pyysin konttorista lähettämään

Siis maaliskuun 19 päivästä, 1915, kohosi Toverittaren tilaajamäärä tammik. 4 päivään, 1916, lähes kahdella tuhannella eli 1,953.

Tammik. 4 päivästä, 1916, kohosi Toverittaren tilaajamäärä tammik. 2 päivään, 1917, enemmällä kuin kahdella tuhannella tilauksella eli 2,489 tilauksella. Ja jos ei olisi kärsitty parin sadan tilauksen tappiota viime viikkojen ajalla, niin oltaisiin päästy eteenpäin kahdella ja puolella tuhannella tilauksella. Koetetaampas siis vastaisuudessa pitää edes yhtä hyvä huoli tilausten uudistamisesta kuin uusien tilausten hankkimisesta, niin päästään tänä vuonna jo nopeammin edistymään.

—□—

Hilma Wirtanen, Rock Springsistä, Wyo., 310 Barracks St. Kysymykseesi, onko täällä Portlandissa paikkoja palvelustytöille, tahdon vastata näin avoimesti, sillä mahdollisesti niitä kysyjiä on toislakin.

Minä en tiedä, kuinka helppo täällä on palvelustyttöjen saada paikkoja. Tiedän ainoastaan sen, että silloin kun joutuu tarvitsemaan palvelijaa, niin niitä on äärettömän vaikea saada, sen olen kokemuksesta tullut tietämään.

*

Jos täällä olisi palvelijattarien järjestö, niin se volsi varmuudella aina ilmottaa ei ainoastaan siitä, onko paikkoja saatavana, mutta myöskin sen, minkälaisia paikkoja on saatavana. Palvelustyttöjen oma paikanvälitystoimisto olisi paljoa luotettavampi tässä suhteessa kuin yksityiset paikanvälitystoimistot, joiden pääasiallinen tarkoitus on kiskoa rahoja palvelustytöiltä huolimatta siitä, saavatko tytöt paikkoja ja minkälaisia paikkoja he saavat. Panin koko osotteenne tähän, että voivat palvelustytöt Portlandista kirjoittaa teille asiantuntijoina, jos löytyy sellaisia, jotka haluavat kysymykseenne vastata.

—□—

Mrs. K. Lassi, Port Arthur, Ont., Can., ja Miina Ilmonen, Clinton, Ind., teille, y.m. tahdon ilmoittaa, että toimituksella ei ole mitään tekemistä tilausten kanssa eikä lehtien lähettämisessä, joten toimitus ei tiedä kuka kullekin lehden on tilannut, paitsi siinä tapauksessa, jos joku sattuu erehdyksessä lähettämään tilauksen toimitukselle ja toimitus joutuu sen sitte laittamaan asianomaisille konttoriin. Teidän tilaustanne ei ole lähetetty toimitukseen, joten toimitus ei tiedä kuka ne on lahjoittanut.

—□—

Siihen **naisten päivän numeroon** tulee m.m. kirjoitus **farmarivaimojen asemasta**, farmarin vaimon kirjoittamana, nim. nimimerkillä Anna, jonka kynän tuotteita olemme saaneet jo monta lukea Toverittaresta. **Levittäkää Naisten Päivän numeroa myöskin farmarinaisille.**

—□—

Tässä numerossa lasten osastossa on kirje Monessenista, Pa., jossa sanotaan, että "joulukuusta ei laitettu sillä se on lasten pimittämistä". Tuon luettuani hölmistyin minä aikalailla. Voipiko kaunis puu, kauniine koristuksineen "pimittää lapsia", **jos lapsille ei sen avulla päntätä päähän jotain sellaista, joka pimittää?** Lapset rakastavat kaikkea kaunista. Siksipä myöskin he rakastavat kukitettua, kauniisti valaistua joulukuusia. Ja pahoin pelkään, että jos me hylkäämme kuusen, niin tulee lapsillemme mieliteko päästä porvarien joulujuhliin näkemään kaunista kuusta, jossa sitte sen kuusen avulla lasten mieliin painetaan pimittävää.

Ei, ei! Meidän ei sovi unhottaa sitä, että lapset ovat lapsia, huolimatta siitä kenen lapsia he ovat, ja jos porvarillismieliset käyttävät lasten herkkiä mieliä hyväkseen vetoomalla heihin sellaisilla keinoilla, jotka kantavat parhaimman hedelmän, niin täytyy meidän alituiseen sytyttää vastavalkeata. Miksi hylkki työläiset sitä kevättä jolloin eivät toiset elä ylönsyömisessä, toiset nälissä ja vilussa.

Yhteinen joulujuhla vietettiin Waukegan s. s. osaston talolla, jossa kuusi ja pukki loihtivat mieliimme lapsuus-ajan jouluvietot, jolloin saimme kuulla kaikenlaista lorua. Mutta me vaan opetamme lapsillemme puhdasta totuutta. Kehitys on voittanut. Sosialistiäidin tehtävä on viitoittaa tietä pienokaisilleen, jonka kautta kulkee tie voittoon. Se on kaunista työtä, äidit!

Osaston käsityöseurassa herää entinen innostus, koskapa otti yhden torstain joka kuukaudessa toimiaksensa ohjelma-iltamat ja toivottavasti saa se saman kannatuksen kuin ennenkin, sillä muistakaa, että käsityöseuran valmistavat illanvietot eivät ikävystytä ketään. Seuratkaa tarkoin ilmoitusta ja saapukaa joukolla huviohjelmatilaisuuksiin.

Käsityöseuran kokoukset pidetään kahdesti kuussa, joka toinen torstai, jonne on jokaisella oikeus saapua.

Osastomme soittokunta toimi konsertti-iltaman jouluk. 31 p. Voimia kysyviä kappaleita olikin soittokuntamme harjoitellut ja hyvin kaikki sujuivat. Pysyköön innostus edelleenkin soittokunnassa, että saamme toistekin kuulla konserttejanne.

K. Keinosen aloteesta ja osaston näytelmäseuran siihen yhtyessä, näytteltiin "Jaakko Ilkka ja Klaus Flemming" Workers Haalilla joulun pyhinä. Kappale on vaikeanlainen ja kaipaisi pitempiaikaista harjoittelua ennenkuin sen voi esittää tyydyttävästi.

Nyt on taaskin uutta odottaminen, sillä näytelmäseura on ruvennut suuriin hommiin. On ottanut harjoittelun alaiseksi kappaleen, joka kysyy voimia, nim. "Pikku pyhimys". Sen saamme t.k. 24 p. Kappaleessa tulee esiintymään parhaat voimat, joten sen esitys sujuvaisuutensa puolesta on taattu. Katsokaa ilmotuksia lehemmin.

Osastomme monivuotinen jäsen, John Laine, muutti pois paikkakunnalta. Toverit täällä häntä kaihoilla muistelevat, sillä Laine uhrasi voimansa osastomme eteen, ollen yksi osaston ensimäisiä jäseniä ja toimien aina osaston luottotoimissa. Toivon, että Laine edelleenkin löytää toveriseuran ja toimii väsymättä sosialismin eteenpäin viemisessä. Olkoon onni hänelle myötäinen kaikkialla.

Intoa ja tarmoa sosialismin eteenpäin viemisessä ja kohotkoon Toverittaren tilaajamäärä kymmenkertaisesti vuonna 1917. —MINNIE.

Naisten toiminnasta

PORTLAND, ORE.

Vallankumouksellisia menettelytapojako? Joku aika sitte lakkoutui Albinan masinistit täällä Portlandissa. Kohta riensi tänne iw.w:läistä Seattlesta "auttamaan" lakkoa. Miten? Siten, että he menivät lakonalaiseen konepajaan muka "skääppejä pois härnäämään", ja siellä he ovat vieläkin. Onkohan tämä sitä tosivallankumouksellista ja luokkatietoista toimintaa, että mennä työhön lakonalaiseen työpajaan. Minun mielestäni voisi heitä sanoa uudemman aikaisiksi lakonrikkureiksi.

Naamiotanssit oli sosialistilokaalin pääkorttelissa Arion haalissa uuden vuodenpäivän iltana puolueen hyväksi, ja tuloista luovutettiin valtiovirastolle $40 velkojen lyhentämiseksi.

—AKKA.

WAUKEGAN, ILL.

Joulu on meidät jättänyt taistelemaan talven valtaa vastaan, talven, jonka edessä köyhälistö vapisee ja samalla toivoo kevättä, jolloin työläisen on helpompi elättää joukkoaan, sillä työläisten asunnot ovat kylmät, vaatetus heikkoa ja työläisille maksetaan vain pieni osa ansiotyöstään. Hiilenkaivajan asunto on kylmä, jotavastoin se, joka ei koskaan laskeudu hiilikaivantoon, elää lämpimissä huoneissa, pukeutuu paksuihin turkkeihin ulos lähtiessään. Mutta hekin kaipaavat kevättä, mutta vaan sentähden, että saavat huvitella loikoilemalla ulkosalla. Toisenlainen on työläisten kevään kaipuu.

Toivokaamme ja toimikaamme